SILVIU GENESCU

Atingerea

„Lăsată singura, maşinăria va funcţiona în gol, la infinit"

Raymond Smmulyan

Pedro Mordeno gemu în somn. În noaptea aceea visă flăcări. Limbi mari, roşietice, învolburându-se ca nişte şerpi înspăimântători, se înghesuiau în jurul său atingându-l cu arsura lor. I se părea că nu mai avea aer. Gemu din nou, mişcându-şi spasmodic braţele. Nu primea apă decât o dată pe zi şi buzele lui uscate se chinuiră să pronunţe cuvântul. Apoi, Pedro se năpusti el asupra şerpilor de foc, mai groşi decât crengile arborelui copoa care creştea pe malurile râului Xingu şi în junglă, înălţându-se semeţ deasupra freamătului vegetal din jur. În vis, Peddro se aruncă asupra flăcărilor ţipând răguşit, strigându-le să plece de lângă el. Se afla într-un cerc de foc care se strângea lent în jurul lui. Mintea-i înceată scoase la suprafaţa visului o analogie înspăimântătoare: înconjurat de flăcări, fără nici o cale de ieşire, scorpionul se înţepa singur cu acul veninos. Dintre buze i se desprinse un soi de muget, amortizat de pereţii jilavi ai carcerei aflată la subsolul închisorii Jao Jose. Apoi începu să urle. Mâna sa dreaptă căzu de pe marginea priciului în apa băltită de pe podeaua de piatră. Flăcările se retraseră brusc, împinse dincolo de beznă de vigoarea cuvântului, focul îi părăsi visul iscat între pereţii a ceea ce deţinuţii numeau în bătaie de joc „confesionalul", din cauza locului strâmt. Pe un haidamac precum Pedro îl obliga la o îngenunchiere căznită, sub tavanul jos, străbătut de forfota necontenită a insectelor de tot felul. Continua să urle biciuit de dureri închipuite. Atingerea rece a apei îl trezi. Uitase visul, însă, ca o umbră nedesluşită de mintea lui, o sete cumplită îi ardea buzele şi gâtlejul. Scufundă gamela de aluminiu în apa de jos şi bău cu înghiţituri lacome, apoi trase pătura murdară şi zdrenţuită pe el adormind la loc. Nu mai visă nimic.

❑❑❑

Viaţa începea să revină la normal în Rio, după cele două nopţi de delir ale Carnavalului, vârtejul ameţitor al defilării şcolilor de samba, în ritmul frenetic al muzicii, cadre într-o perpetuă mişcare sub soarele torid sau exploziile de artificii din timpul nopţii. Străzile, deşi eliberate de înghesiuala din timpul carnavalului, mai păstrau încă ecourile sale. Muzicanţii se încăpăţânau să menţină în aer ritmurile dansului naţional brazilian. Spre plaja Ipanema se îndreptau sute de travestiţi, homosexuali şi lesbiene care ocupau următoarele zile cu propria lor defilare. Allan Landholm îşi închise aparatul de fotografiat în husa protectoare atârnată de gât. Socotea că nici o persoană întreagă la minte n-ar trebui să se grăbească să imortalizeze o asemenea distracţie. Urmărea cu privirea o „stewardesă" cu talia sufocată de un veston strâmt, în rochie şi ciorapi de plasă, care se îndrepta spre parada de pe faleză în mijlocul altor travestiţi îmbrăcaţi în rochii de mireasă.

– Înspăimântător, mormăi el. Cum toc-

mai treceau prin faţa unui zid prelung, compus din boxe şi staţii de amplificare, trebui să repete.

– Am zis că e înspăimântător.

Elaine Michaels îl apucă de braţ. Gestul, desfăşurat cu lentoarea şi rutina precisă a relaţiilor dintre o pereche de turişti, soţ şi soţie, n-ar fi părut nici măcar unui observator atent o punere la punct.

– Nu te ambala, îi zise ea. Nu cred că vreunul din fericiţii ăştia îşi doreşte un accident cerebral, adăugă ea zâmbind, rostind ultimele cuvinte la urechea lui. Tânăra soţie tocmai propunea o schimbare de decor, un prânz la cel mai scump local din oraş sau un raid pe strada cu magazine dichisite din centru, cu preţuri însă simţitor mai mici decât în Statele Unite sau Europa. Ştia că în sistemul lui de repere morale, trasate cu rigla între punctele fixe, imuabile, comunităţile sociale de acest gen deveneau automat ţinta dispreţului neîndurător. Elaine renunţase de mult să se mai minuneze de contrastele întreţinute de Allan. Se opriră în dreptul balustradei de la marginea falezei. Păreau concentraţi asupra imaginii oferite de plajă, ocupată de câteva mii de travestiţi petrecând într-un ultim reflux al carnavalului. Câteva sute se bălăceau costumaţi în valurile risipite pe nisipul plajei.

– Pe căldura asta nici n-ar fi cine ştie ce să cadă vreunul, continuă Landholm. Elaine ştia deja că glumea.

– Ce şi-ar mai dori acum un cuplu de turişti americani, aşa ca noi? făcu ea.

Mâna lui îi cuprinse umerii.

– Un milkshake rece, propuse el.

Elaine se întoarse brusc cu faţa spre oraş. Arătă cu aer entuziasmat spre statuia înaltă de 38 de metri a lui Isus Răscumpărătorul, veghind metropola de pe vârful muntelui care domina golful Botafogo.

– Până sus se ajunge cu un trenuleţ electric, spuse ea.

– Cu riscul de a fi jefuiţi de derbedeii autohtoni, cum s-a întâmplat acum o săptămână, comentă el cu ochii pe statuia albă, profilată pe cer, cu braţele îndepărtate într-un gest amintind în egală măsură de chinurile de pe cruce şi de dorinţa Mântuitorului de a-i primi pe toţi la el.

– Au pus bolovani pe linie şi au oprit garnitura, continuă. Colectase datele dintr-un raport al poliţiei când făcuse profilul infracţional al metropolei. Între ziua de sâmbătă şi cea de marţi, în Rio se înregistraseră 90 de crime. O creştere de 32,2% comparativ cu aceeaşi perioadă a anului trecut. Din punctul lor de vedere, era o veste cât se putea de proastă. Oficialităţile asociau amplificarea criminalităţii cu rata crescută a şomajului în rândul tinerilor, dar Landholm şi Michaels identificaseră un mediu propice unei tentative de manipulare psihologică distructivă a maselor. Dacă ar fi fost necesar, crearea unor diversiuni violente, presărate în agresivitatea de ambianţă a oraşului, n-ar fi dat nimănui de bănuit la Rio.

– Cred că avem amândoi nevoie de puţină linişte, încuviinţă Allan cu zâmbetul pe buze, luând-o de mână pentru a se îndrepta amândoi, fără nici o grabă, spre taxiul parcat în apropiere, un Ford Sierra prăfuit, cu o zgârietură amplă traversând toată aripa din stânga. Înăuntru, Allan îşi mobiliză bruma de cunoştinţe de portugheză pentru a spune unde voiau să ajungă. Şoferul îl lăsă să se chinuie, dând aprobator din cap.

– Vreţi merge la Corcovado? încropi el în engleză, tocmai când Allan se apucase disperat să răsfoiască ghidul de conversaţie anglo-portughez. Degetul arătător al şoferului se înfundă o clipă în tapiţeria de burete cenuşiu care acoperea tavanul. Folosise numele atribuit în Rio statuii. Allan se strâmbă, neînţelegând. Elaine dădu din cap.

– Si, Jesus, adăugă ea zâmbind.

Au greşit prin a nu încerca să stabilească dinainte un preţ pentru cursa până în vârful muntelui, derulată în serpentinele unui drum forestier paralel cu calea ferată, strecurându-se prin tunelul de umbre umede, aflate într-o vălurire continuă, ale junglei. Rezultatul fu o jecmăneală în toată regula şi portofelul lui Allan se goli de 25 de reali.

– Jaf curat, făcu el uitându-se în urma taxiului care pleca având la bord cinci turişti convinşi că dăduse norocul peste ei, scutindu-i de aşteptarea trenului. Se întoarse spre

Elaine. Ce naiba nu...

– Allan, rosti ea încet, mai ţii minte personajul din „Firestarter", care dă un dolar şoferului de taxi pentru cursa spre aeroport, făcându-l să creadă că îi întinde o hârtie de o sută şi-l lasă să păstreze restul? Aşa ceva nu se întâmplă în realitate. Noi suntem doar doi turişti obişnuiţi.

Elaine nu mai continuă. Ştia că imprudenţele lui se opreau la nivelul replicilor dintre ei. Poate că, lăsat singur, ar fi reuşit într-o bună zi să se compromită în tensiunea de dinainte de intrarea în misiune într-un incident banal, de stradă. Lucrau în cadrul unei echipe de „senzitivi", ascunsă în adâncimile secretoase ale Pentagonului, de a cărei existenţă nu ştiau decât doi ofiţeri superiori şi nimeni nu întrebase vreodată cum se obţineau fondurile pentru funcţionarea grupului lor.

Elaine presupunea că se încărcau, pur şi simplu, notele de plată ale altor activităţi din zona de operaţiuni gri ale Pentagonului, pe sub nasul corpului de control al Congresului. Compartimentele funcţionau pe principiul păpuşilor ruseşti, Matrioşka. Fiecare adăpostea cel puţin un subcompartiment. Dincolo de suprafaţa acestuia, dacă insistai, dădeai de altul. Bănuia înfioratã o divizare infinită de cercuri de iniţiaţi, cu sau fără uniforme. Specializări limitate uneori la câte un singur individ. Ei doi formau un cuplu operativ semnificativ etichetat de colegi drept „Dana Scary şi Fox Murder". Se întoarseră aproape în acelaşi timp spre perspectiva impresionantă oferită de la înălţimea muntelui, privind spre golful scăldat în apele de un azuriu incredibil. Plaja arcuită între extremităţile golfului, marcată de petele de culoare, era ocupată de mareea umană străbătută de ritmurile carnavalului, spre care se îndreptau mulţimile de pe străzile adiacente falezei. O pulsaţie lentă a unei mase amorfe, atrasă de mrejele a ceea ce considera Allan că era inima dezmăţului. Elaine privea tăcută dincolo de Rio, nemişcată, fără măcar să încerce să-şi dea la o parte şuviţele de păr zburlite de vânt care i se zbăteau în faţa ochilor, urmărind curbura amplă a golfului Guanabara, ţărmurile îndepărtate. Mintea ei străbătu spaţiile de dincolo de linia orizontului conectându-se cu partenerii rămaşi în Statele Unite. Se aflau pe platoul din faţa bisericuţei albe de lângă statuie, lăsând impresia că se apucaseră să comenteze traficul aerian intens din zona aeroportului internaţional Galeao, întins pe Ilha Do Guvernador. Aterizau încă destule curse charter cu turişti dornici să ajungă la Rio chiar şi la spartul târgului.

– Simţi? şopti ea.

– Un nod energetic foarte puternic, răspunse Allan, ca în majoritatea locurilor sacre. Îşi desprinse aparatul de fotografiat de la gât. Ar fi bătut la ochi să nu o facă, având înaintea-i o asemenea perspectivă unică.

– Este în Rio, continuă Elaine. Făcu o pauză, cercetând lent panorama cu palma pe frunte, pentru a-şi feri ochii de strălucirea Soarelui. Allan îi aruncă o privire scurtă, se îndepărtă doi paşi şi o luă în vizorul obiectivului. Îi făcu două fotografii. Soţul grijuliu adăuga un nou episod în viitorul album cu amintiri de vacanţă. Elaine întoarse spre el o faţă zâmbitoare. Îşi scosese eşarfa de la gât, lăsând-o să alunece fremătând în calea vântului. Allan apăsă răbdător pe declanşator. Un elicopter al poliţiei survolă platoul, dându-i ocol pe îndelete. Voiau să se asigure că nu mai intervenise nimic care să pericliteze momentele petrecute sus de turişti. Un post de control fusese instalat la baza muntelui după jefuirea trenului. Elaine trimise echipajului câteva bezele, agitând apoi eşarfa.

– Mă faci gelos, glumi Allan oprindu-se lângă ea.

– Am primit câteva imagini de la Rembradt, îl anunţă. O clădire mare, albă, patru etaje, cu ferestrele închise de câte un grilaj cu 11 gratii şi patru şiruri de ornamente orizontale, zidite, cu un spaţiu de deschidere median de mărimea unei ambrazuri. Gard protector exterior de trei metri înălţime, cu reţele de sârmă ghimpată. Nu s-ar zice că persoanele dinăuntru se dau în vânt după feroneria asta.

– În nord-estul oraşului, adăugă Allan. Închisoarea Sao Jose. Încă un hotel aglomerat din Brazilia. Intrase şi el, pentru scurt

timp, în rezonanţă în momentele recepţiei, fără să poată reţine altceva din spectrul vizual al informaţiei decât un şir confuz de reprezentări grafice care-i traversaseră mintea într-o clipită. I se întâmpla întotdeauna lângă Elaine, momentul de confuzie era amplificat de o scurtă descărcare de endorfine. Viciul lui secret, favorizat de o instabilitate biologică, fusese însă de multă vreme descoperit de partenera sa. Ea se decisese să nu-l raporteze, atâta vreme cât abilităţile sale se dovedeau imbatabile în timpul strict operativ. În fond, constatase ea cu un soi de resemnare, asta nu făcea decât să confirme profunzimea legăturilor invizibile dintre ei. Îl surprinse răsuflând uşurat. Allan întoarse spatele golfului, conducând-o înapoi spre bisericuţa de la baza postamentului masiv al statuii pentru a lăsa obişnuitul obol în cutia milei.

Admirase întotdeauna precizia lui Elaine, mintea ei păstra detaliile imaginilor recepţionate cu claritatea unui fişier JPG transmis prin modem. Făcuseră o dată, în clădirea centrului lor conspirativ de pregătire, o probă. Concentrându-se înaintea unui fax, Elaine reuşise să scoată pe hârtie imaginea la capătul celălalt al firului, câteva încăperi mai încolo. Şi nici nu trebuise să rămână încremenită în imobilitatea aceea facială, caracteristică oamenilor căzuţi în transă. Elaine nu-şi închidea ochii. Se întrebă dacă o făcea măcar atunci când se sărutau.

– A dat foc la mii de kilometri pătraţi de junglă în Indonezia, aici, în Brazilia, în statul Roraima, incendii de pădure în sudul Spaniei, Sardiniei, Siciliei, terenurilor petrolifere din nordul Kuweitului şi Arabiei Saudite, enumeră ea. Se opri şi chicoti. Bomboana de pe tort este un incendiu în valea Valltellina, în sudul Elveţiei, unde ard brazii. Totul s-a aprins astă noapte în acelaşi moment, relată ea. Îi împărtăşea ce el nu putuse afla din contact direct. Era ceea ce numeau ei „a-ţi muia ciocul în câştigul altuia", un eufemism împrumutat de la Mafia italiană când îşi trimiteau oamenii să încaseze taxa de protecţie.

– Mă întreb ce urmează, făcu el împachetând aparatul de fotografiat. O luară spre capătul liniei de tren. Aveau de gând să coboare odată cu ceilalţi turişti, în vagoanele galbene ale trenului, căruia i s-ar fi potrivit cel mai bine denumirea de tramvai montan.

– Dacă citeşte structura plăcilor tectonice, nu m-aş mira să-i dea drumul la o serie de seisme, continuă Allan. Unul din arhetipurile mitologiei locale identifică vremurile curente cu *Patru – cutremur*, o lume susceptibilă să dispară în seisme devastatoare, adăugă. Ce coincidenţă. Ea recepţionă imaginile apocaliptice din mintea lui. Elaine se mutase din Los Angeles cu puţin timp înainte de cutremurul din ianuarie 1994. Fusese o fugă disperată, conspirată. Nu prevenise pe nimeni. Îşi pierduse câţiva prieteni, surprinşi în maşină de prăbuşirea unui tronson al autostrăzii pe care goneau. Pe vremea aceea nu intrase în grup şi prezenţa ei acum, aici, se datora imboldului nesfârşit de a-şi răscumpăra greşeala, egoismul, fuga de dinaintea spaimei. Era aici ca să lupte.

– Mă miră foarte faptul că este într-o închisoare, urmă Elaine. În fond, n-ar trebui să mă mire. Este un loc excelent unde poţi ascunde pe cineva.

Allan pufni.

– Nu şi într-o închisoare sud-americană. Sunt locuri extrem de murdare, supra-aglomerate, extrem de periculoase, zguduite frecvent de revolte care se termină întotdeauna într-o baie de sânge. La Sorocaba, în Sao Paulo, înainte de intervenţia armatei i-au aruncat de pe acoperiş pe toţi ostaticii, luaţi inclusiv dintre deţinuţi, accentuă Allan. Dacă voiau să-l ascundă, o făceau într-una din bazele militare din Matto Grosso.

– Nu cred că omul nostru s-ar lăsa aruncat de pe acoperiş, ripostă Elaine.

Se luaseră cu vorba şi Allan realiză cu groază că se opriseră în faţa uşii ultimului vagon, iar fata cu biletele îi privea răbdătoare, aşteptând să primească banii de bilete, dar fără să-şi permită să-i deranjeze cu vreun gest pe cei doi turişti prinşi într-o conversaţie atât de pasionantă. Aruncă o privire încurcată în jur, sperând că nimeni nu apucase să le surprindă ultima parte a conversaţiei. Nu era un subiect la modă

printre vizitatorii care se retrăgeau din atmosfera pioasă din vârful lui Morro de Corcovado după ce ajunseseră aici ca într-un pelerinaj. Constată, uşurat, că erau ultimii rămaşi afară. Plăti.

– Multo obligado, multo obligado, mormăi el, dându-se la o parte pentru a o lăsa pe Elaine să urce.

În vagon, ocupând locuri opuse, nu-şi mai vorbiră până la sfârşitul drumului.

– Ce spuneai tu de un milkshake? îl întrebă, lăsându-se luată de mână la coborârea pe treptele joase ale vagonului. În alte circumstanţe, s-ar fi bucurat amândoi din plin de soarele şi temperatura plăcută de aici, apreciind faptul că puteau ieşi pe stradă la cămaşă şi şort, în timp ce acasă, pe Coasta de est, peisajul era răscolit de ghearele reci ale zăpezii viscolite.

❑❑❑

Deşi Jao Jose era o închisoare supraaglomerată, cu un număr aproape dublu de deţinuţi faţă de capacitatea sa, Alejandros Itami Kajima – „Ninja", beneficia de un spaţiu numai al lui. Ce nu putea obţine prin intimidare, Kajima realiza mituind în dreapta şi stânga. Ştia foarte bine cum se puteau muia adversităţile cele mai precise ale administraţiei penitenciarelor şi rigorile legii., El contribuia la vlăguirea spiritului deja decadent al lumii meschine din juru-i, pe care o disprețuia. Stătea aşezat în lotus pe tatami, uşor aplecat deasupra măsuţei lăcuite. Purta un kimono albastru, cu cele cinci însemne de arme ale familiei ţesute pe mâneci şi piept, peste care îmbrăcase un *haori*, apărând într-o îngrijită ţinută de Curte.

Se concentrase asupra unei mandale florale, consacrându-şi întreaga dimineaţă sincronizării spiritului cu energiile cosmice la care-l conduceau simbolurile ascunse în diagrama întortocheată, repetând mental un *koan*. Se aplecă apoi cu fruntea pe *tatami* aspirând mirosul ca de fân proaspăt cosit al rogojinii din paie de orez. Încăperea, golită de cazarmamentul ei iniţial, măsurată în cele opt bucăţi de tatami aşternute pe ciment, recondiţionată, îşi pierduse aspectul mucegăit, de interior de penitenciar, dobândind austeritatea unei chilii de călugăr budist. Singurele comodităţi pe care şi le îngăduise Kajima erau cele câteva perne de Osaka grupate în centrul celulei, folosite pentru dormit. Kajima era descendent al unei lungi succesiuni de *daymio*, împrăştiată de uraganul scăpătării şi decăderii până pe coastele Lumii Noi. Bunicul său, marchizul Isoharu, fusese implicat până peste cap în afacerea cu *guano* din 1933, achiziţionat în cantităţi imense de guvernul nipon de la peruani pentru a fi folosit ca îngrăşământ. Afacerea fusese un pretext continuat prin ispitirea guvernului de la Lima cu o ofertă de cumpărare a câtorva dintre insuliţele stâncoase, nelocuite, în cea mai adâncă disperaţie. Washingtonul prinsese însă de veste şi cum Americii nu-i convenea prezenţa unei baze nipone atât de aproape de canalul Panama, intervenise în forţă, obligând Lima să rezilieze contractul de vânzare. Mândrul Isoharu îşi făcuse Seppuku, deschizându-şi abdomenul cu stiletul de ceremonie, *wakizashi*.

Ocupând celula izolată din aripa de vest a închisorii, rezervată condamnaţilor cu „gulere albe", Kajima era imun la convulsiile de conştiinţă pe care ar fi trebuit să le genereze situaţia sa. Îşi întărise spiritul mergând de-a lungul firului spre asceza propovăduită de budism. Abandonase orice bagaj etic sau moral după ce ajunsese la concluzia că originea divină a japonezilor îl îndreptăţea să adopte orice percepte, prescripţii sau decizii folositoare momentului. *„Kokoro wa tadashiku shite"*, „ajunge să ai o inimă cinstită", era singurul principiu respectat, decisiv, convins că nu avea să mai greşească vreodată. Din proprietar al imperiului întins în economia subterană, condus din vârful clădirii cu 22 de etaje din suburbia de lux Barra da Tijuca, se transformase în deţinut la Jao Jose pentru câţiva ani buni. Adusese cu el un mic segment din armata de servitori care se osteneau să încropească un ceremonial de curte în apartamentele lui cu încăperi despărţite de panouri de bambus, aranjând ca patru dintre ei să-l însoţească în penitenciar, efectuând o condamnare iden-

tică cu a sa. Suită şi servitori, în acelaşi timp, ocupând cele două celule din imediata lui apropiere. Senor Gutterez, guvernatorul închisorii, în inspecţiile sale prin stabiliment, se oprea prudent înaintea uşii, acceptând cu un zâmbet uşor salutul oriental al deţinutului Kajima pentru a-l întreba invariabil „dacă avea ceva de raportat". Evita cu grijă să privească prin vizeta uşii. Funcţia nu i-ar fi permis să treacă cu vederea transformările din celula lui sau ale celor patru oameni ai săi. Pentru el, braziliano-japonezul era un deţinut model: nu avea niciodată plângeri de făcut, nu primea vizite şi nu participa la răzmeriţele care răbufneau din când în când la Jao Jose. Părea că optase pentru o reclu-ziune îndelungată, privându-se de orice contact cu lumea pestriţă a puşcăriei. Orele lui de plimbare în curte erau cu totul altele decât cele precizate în programul valabil pentru toată lumea. Îl porecliseră „Ninja" datorită exerciţiilor pe care le practica singur, în curte, mişcări repetate de sute de ori în timpul alocat „plimbării". Când Kajima ieşea afară, orice ciorovăială din celulele cu ferestre înspre curte înceta. Într-o tăcere admirativă, era contemplat în graţia sa exersată şi tăcută, atât de către deţinuţi, cât şi de gardienii proptiţi în coate în foişoarele lor de pază. Profanii nu aveau să ştie ce finalitate reală puteau avea gesturile lui oprite în aer, dintr-o zvâcnire a braţului, care parcă se detaşa de trupul rămas imobil, dar majoritatea intuiau moartea înlănţuindu-se în dansul japonezului. Ceea ce iar nu aveau cum să ştie, era faptul că exerciţiile se continuau în celulă, cu sabia lui mai scurtă decât o *katana* obişnuită, ţinută ascunsă sub tatami. Totul se încheia cu o serie de *Chiburi*, gestul vechi al samurailor de pe câmpul de luptă de a-şi scutura de pe lamele de oţel sângele adversarilor.

Se ridică. Era gata.

❑❑❑

– Mordeno! ţipă sergentul Leonardo Turina din pragul carcerei, după ce izbise uşa de perete. Bufnitura grea, mai degrabă decât lătratul sec al gardianului, îl făcu pe deţinut să-şi întoarcă privirile spre cei trei bărbaţi în uniformă. Ridică-te în picioare! ordonă Turina. A venit vremea să intri în rândul oamenilor, făcu el rânjind. Pedro Mordeno se sculă de pe prici anchilozat de zilele petrecute în spaţiul restrâns al „Confesionalului".

– Înainte de a-ţi relua locul în celulă, ieşi puţin la aer, îl anunţă Turina, duhnind îngrozitor a rachiu prost din trestie de zahăr. Le făcea o mare plăcere să-i scoată pe deţinuţii condamnaţi la zile de carceră direct în curte, expuşi aproape fără nici o tranziţie luminii solare. Îl distra geamătul smuls de primul impact cu ziua albită de soare, gestul acoperirii ochilor cu braţul sau palmele, moment în care, invariabil, deţinutul se „împiedica" şi cădea pe treptele din

Desen de Walter Rieu

faţa uşii de la ieşirea din blocul disciplinar după ce era ajutat cu un brânci. Ieşirea era periculoasă pentru cei care înainte de a fi fost băgaţi la carceră avuseseră conflicte şi nu exista nimeni prin preajmă, printre deţinuţii aflaţi în curte, care să-i protejeze. Uneori, orbirea temporară se termina în lama unui cuţit înfipt în burtă.

Mordeno se strecură cu greutate printre cei trei gardieni, atingându-l în treacăt pe Turina.

– Mă îmbrânceşti? sări sergentul înfigându-i vârful tomfei în spate. Lovitura bufni surd între omoplaţii lui Mordeno. Primită de un alt individ, cu o altă constituţie fizică, aceasta ar fi însemnat un dramatic salt înainte. Deţinutul nu-şi modifică mersul lent, paşii lui târşiţi continuară mecanic, trupul lui absorbind şocul fără nici un efect notabil. Turina ridică din nou tomfa, pregătindu-i o lovitură năpraznică în zona rinichilor. Mordeno întoarse doar capul spre gardian. Ceva din privirea lui îl făcu pe Turina să nu mai continue şi să-şi coboare tomfa pentru a o agăţa la centură. Irişii lui Mordeno păreau gurile a două tunele întunecate, două puţuri în care te-ai fi prăbuşit fără cale de întoarcere, deschise brusc în faţa gardianului. Totul s-a întâmplat într-o fracţiune de secundă, după care peste ochii matahalei reveni pâcla confuziei şi uimirii tâmpe din totdeauna.

– Mişcă, îl auziră băiguind ceilalţi doi subofiţeri, stupefiaţi să-l vadă abandonând brusc avântul loviturilor de baston. Puseră însă ezitările lui Turina pe seama cantităţii de cachaca băută înainte de intrarea în tură.

❑❑❑

Kajima extrase katana de sub una dintre rogojini, prinzându-i teaca sub pulpanele lungi ale haori-ului, efectuând mişcări lente dictate de starea sa de recepţie spirituală, gesturile ritualului amestecate cu actele pur practice într-o succesiune greu de sesizat de către un observator exterior. N-a fost nevoie să atingă uşa grea din metal. Obe Matsaru, aflat de partea cealaltă, o deschise şi se înclină în prag.

– *Dannasan*, şopti el cu privirile în tatami, ascunzându-şi surpriza de a-l vedea gata să păşească afară din celulă. Această intenţie a onorabilului *Kajima-san* ar fi trebuit anunţată corpului de gardă. Matsaru se dădu la o parte din pragul uşii, realizând că nu mai era timp de aşa ceva.

– Nobugana, chemă el şoptit, când ajunseră în dreptul celulei lor, trecând în urma stăpânului alături de colegul lui. Kajima avansa cu pas egal pe coridor, fără zgomot, încălţat în *zori*. Sub lumina rece a tuburilor de neon chipul lui lipsit de orice expresie avea aspectul unei măşti din teatrul No. Ar fi trecut prin ziduri fără măcar să-şi dea seama, precum călugării daoişti din istoriile locale ale Contonului, prinşi în meditaţie, lăsându-se *în voia curentului* care, sub ochii stupefiaţi ai ţăranilor, traversau stâncile grele pentru a se risipi ca fumul în marea fremătând pe ţărm. Kajima străbătu în tăcere barierele multiple ale grilajelor culisante din compartimentarea aripii de vest. Gardienii îi deschideau schimbând între ei priviri întrebătoare. „Ninja" nu obişnuia să se amestece cu prostimea din curte, ţopăind pe terenul de baschet.

Aşezat pe o bancă, în apropierea gardului înalt de sârmă de la limita terenului, Mordeno îşi ţinea capul în mâini, ferindu-se de lumina directă a soarelui. Nu căzuse pe scări, spre dezamăgirea lui Turino, coborâse ţeapăn treptele şi se instalase pe bancă ignorând cele câteva interpelări zeflemitoare aruncate de colegii de celulă. Lângă el, aşezaţi pe iarbă, doi deţinuţi împărţeau fumul unei ţigări cu marijuana sporovăind într-un dialect din nord. Vociferările din partea aceea a curţii încetară brusc.

Mulţimea aflată pe marginea terenului de baschet se despărţea într-un culoar fremătător înaintea lui Kajima. Gardianul din turnul de pază cel mai apropiat se trezi strângând în mână patul unsuros al puştii de asalt L1A1 în timp ce urmărea kimonoul albastru, simţind o tensiune bruscă ridicându-se în aer. Apucă receptorul telefonului pentru a întreba corpul de gardă din aripa de vest ce se întâmplase. „Parcă ar fi Moise, despărţind apele", gândi el, aban-

donând însă telefonul pentru a reveni la parapetul turnului, cu binoclul la ochi. Ca învăţăcel al unei şcoli de karate-do din oraş, urmărise cu mare interes exerciţiile lui Kajima, încercând să descifreze ritualul complicat al *Iaido*-ului. Niponul era un maestru. Îi apreciase nivelul la cel puţin 5 dan. Kajima se opri în faţa lui Mordeno, încremenind într-o postură în care numai umerii erau relaxaţi, braţele pregătindu-se pentru ceremonialul de salut, adresat adversarului şi *katanei*, cu care forma acum un întreg. Spiritul său era deschis, aşteptând contopirea cu ceea ce păstra Mordeno la umbra cumplitei sale opacităţi. În interior, Kajima îşi ridicase complet garda ca un prim semn al invitaţiei adresate entităţii care locuia în acest om de nimic. Mânecile largi ale kimonoului fâlfâiră inaudibil, un fluture bătând din aripi pe câmpiile înverzite şi pustii din apropierea Capului Erimo, vibrând neştiutor în aerul limpede, între culoare şi lumină. Ridică sabia deasupra capului, ţinându-i teaca în spaţiul dintre degetul mare şi arătător depărtate, cu muchia palmelor orientată spre Mordeno. Era *Reigi-ho*, salutul către sabie.

Gardianul din turn îşi desprinse cu mişcări febrile staţia radio de la centură pentru a avertiza patrula de perimetru.

– Atenţie, îl execută pe ăla de pe bancă! strigă el în aparat. Făcu semne disperate, aplecându-se peste marginea parapetului.

Pentru săvârşirea primirii spiritului, Kajima optase pentru o lovitură în creştetul capului, *shomen-kiritsuke*. Coborî teaca ţinând-o în ambele mâini pentru a o alinia la şold. Mâna dreaptă alunecă imperceptibil spre mânerul *katanei*.

Jose Arguillar, aflat aproape de limita cercului larg făcut în preajma lui Kajima, îşi dădu şi el seama ce va urma şi descoperi că nu putea fi de acord cu aşa ceva. Îşi scoase furios cuţitul de tăiat nucile de cocos ţinut în mâneca stângă.

– Îl omoară pe amărâtul ăsta, glăsui el, alăturându-se vociferărilor înălţându-se ca o rumoare tot mai agresivă. Spre deosebire de cei din primul rând, el n-avea de gând să asiste pasiv. Îi împrăştie pe deţinuţii aflaţi în calea lui pentru a-şi croi drum spre Kajima. Cu mâna încleştată pe mânerul *katanei*, acesta se pregăti de *nihon-shomen*, scoaterea sabiei. Matsaru şi Nobugana, care se menţinuseră la o distanţă respectuoasă în trena lui Kajima-san, luară imediat poziţii defensive. Arguillar ţâşni din lateral cu lama cuţitului ridicată spre gâtul lui Kajima rămas imobil, surprins parcă într-o imagine din vechile stampe de epocă de pe vremea shogunatului. Matsaru îl dezarmă cu o lovitură de picior, următoarea descrise un semicerc sfârşind prin a-l cosi, trântindu-l la pământ. Cea de-a treia, dată cu călcâiul, îi frânse mâna dreaptă. Sfârşit de procedură, Arguillar se zbătea gemând pe jos. Din spate, năpustindu-se asupra mulţimii de deţinuţi cu lovituri de baston şi pat de puşcă, alergau din trei direcţii gardienii din toată curtea.

Kiri-tsuke-waza era o procedură prin care făceai ca lama *katanei* să ţâşnească din teacă, vizând în acelaşi timp un punct vital al adversarului. Mordeno, fredonând în surdină un cântecel, ridică alene capul, clipind în faţa fulgerării *katanei*, *fără să dea semne că ar fi înţeles de ce se adunase dintr-o dată atâta lume în juru-i*. În acea strălucire a clipei, care ar fi trebuit să preceadă contopirea, Kajima recepţionă cu groază refuzul brutal. Mintea lui nu putea discerne decât o mică parte a dispreţului cu care-i fusese întâmpinată chemarea. Dincolo de refuz se mai afla ceva, poate chiar teamă, însă nu mai avu timp să simtă, să analizeze şi să se retragă. Realiză prea târziu eroarea şi precizia lui exersată se suprapuse peste acţiunea unei alte voinţe. Miile de ore de antrenament la sală îl ajutară doar să oprească sabia la două degete de capul lui Mordeno. Însă, în faţa secvenţei următoare nu-i mai sluji la nimic că deprinsese la perfecţie cele 12 gărzi, *ken-no-kamae, când apărarea este asociată cu distanţa câştigată faţă de adversar. De fapt, realiză Kajima în ultima lui frântură de viaţă, nici dacă s-ar fi aflat la mii de kilometri de aici* n-ar mai fi avut nici o importanţă. Lama *katanei* nu mai găsi, în pofida eforturilor sale, calea spre noto, mişcarea de reintroducere în teacă.

Ascuţişul ei îi muşcă grumazul, secţionând carotida. Pentru cei din jur, înainte de a sări îngroziţi înapoi din calea jetului de sânge împroşcat cu putere deasupra capetelor lor, momentul a fost imposibil de înţeles altfel decât un zvâcnet şuierat al lamei întoarsă brusc asupra celui care o scosese din teacă. Pentru mulţi, trupul căzut într-o baltă de sânge al lui Kajima constituia o ilustrare perfectă a dictonului: cel ce scoate sabia, de sabie va pieri.

– Ăsta şi-a făcut harakiri, mormăi unul dintre gardieni, întorcând cadavrul. Îi smulse *katana*, examinând-o încruntat. În alte mâini, lama ar fi primit binecuvântarea *chiburi*, în adâncul respect pentru adversarul căzut.

❑❑❑

Imaginea junglei, aşa cum putea fi văzută de sus, nu mai semăna cu oceanul de un verde închis al vegetaţiei. Un strat gros de fum ascundea peisajul dacă îl traversai la o altitudine de peste 2.000 de metri. Dacă împingeai manşa puteai coborî direct în iad. Un foc intens avansa devastator prin junglă şi deseori flăcările se înălţau peste vârfurile copacilor în răbufniri violente, calcinând totul într-o învolburare fierbinte. Aflaţi la bordul elicopterului Bell Huey, care îi luase din Buena Vista, capitala statului Roraima, pentru a-i duce în satul Cachoeira da Missao, direct ameninţat de incendiu, membri echipei de televiziune avură destul timp să evalueze pe îndelete dimensiunile dezastrului.

– N-am mai văzut în viaţa mea ceva atât de groaznic, le spuse pilotul, Antonio Fuentes, menţinând aparatul la o altitudine prudentă, în afara turbioanelor invizibile şi încinse ridicate deasupra junglei. Nu exagera deloc, stinsese destule incendii în cariera lui de Pompier Aerian în bazinul Amazonului ca să poată avea termeni de comparaţie. Nu-şi amintea să mai fi fost vreodată confruntat cu un pârjol atât de intens, deplasându-se cu rapiditate într-o junglă pălită de uscăciunea adusă de complicata aberaţie meteorologică delicat poreclită El Nino. Oficialităţile braziliene erau convinse că aici trebuia localizată cauza incendiului care distrusese o suprafaţă de junglă rivalizând cu dimensiunile Portugaliei. Firește, nu trebuiau excluşi nici indienii Yanomami. Tradiţia lor îi îndreptăţea să dea foc vegetaţiei pentru a câştiga terenuri agricole. Ei se jurau însă că nici nu apucaseră să facă asta. Liderii lor din Cachoeira da Missao contemplau cu o mină resemnată colibele comunale, *maloca*, pe care trebuiau să le abandoneze în câteva ore, luându-şi tot avutul în spinare. În satul Tototobi, cei cinci vraci, *xapuris*, ai comunităţii intrară în transă hipnotică după ce prizaseră scoarţă uscată şi pisată, desprinsă de pe arborele *virola*. Incantaţiile lor se împleteau cu formulele magice pentru „răcirea soarelui".

– Fac asta numai în cazuri foarte grave, când apar molime sau alte calamităţi care le ameninţă mediul, explică reporterilor Donna Perralta, angajată a Comisiei Guvernamentale însărcinate cu un proiect de creare a Rezervaţiei Yanomami. Focul era acum pe cale să transforme totul în cenuşă. Perralta îşi încheie declaraţia cu un apel patetic adresat comunităţii internaţionale.

Elaine îşi compuse o strâmbătură ironică reducând sonorul televizorului.

– Suntem *deja* aici, scumpo, făcu ea. Este interesant cum, peste tot, s-au străduit să plaseze cauzalitatea dezastrului într-un tipar familiar, remarcă ea. Aici, indienii sunt de vină, în Spania, „o mână criminală", iar în Arabia Saudită, gherilele islamice sau agenţii irakieni. Singurii care s-au apropiat de sursa reală a nenorocirilor sunt bătrânii *xapuris*, dar sunt destul de prudenţi încât să n-o spună. „Răcirea soarelui", pufni ea, iar televiziunea înghite şi povestea asta. Au un cadru perfect pentru o salbă de explicaţii oficiale, numai că în Arabia Saudită fumul are altă culoare. În cercurile de la Pentagon se acreditase ideea că era vorba de o demonstraţie de forţă a ruşilor, pentru a arăta că nu rămăseseră deloc în urmă cu tehnologia spaţială tip „Războiul Stelelor". Făceau amândoi parte dintr-o conspiraţie a tăcerii, desfăşurată în interiorul celei care

învăluise mass-media şi liota de oficialităţi ale Pentagonului. Un membru al Comisiei de Apărare a Senatului propusese „să aruncăm şi noi un chibrit la Baku", numai că fusese necesar să i se atragă atenţia că terenurile petrolifere de acolo nu mai aparţineau Rusiei. Avântul vindicativ al personajului scăzuse după ce consilierii săi îi şoptiseră că existau destule concesiuni americane şi britanice în zonă. Elaine nu-şi putu îndepărta din minte ideea regresiei cercurilor de iniţiaţi, întrebându-se oare în al câtelea funcţionau ei. Dacă era cu adevărat ultimul. Indiferent de statutul lor, se aflau mai aproape de adevăr decât oricine altcineva. Aşteptau doar un mesaj pentru a şti dacă vor organiza o „extragere" de la Jao Jose, ori Allan va avea ocazia de a trece pe război încă o ţintă atinsă.

– O adevărată capodoperă, comentă el sorbind din paharul înalt de Guarana, dând impresia că elogia entuziasmată amestecul de sucuri de fructe. Chiar şi ai noştri derulează înregistrările sateliţilor militari în speranţa că vor da de sursa fasciculelor laser vinovate de pârjol. Allan se pregăti să aşeze paharul pe masă, având grijă ca piciorul să nu provoace acel sunet dizgraţios detestat de amândoi. Lui îi amintea de scârţâitul cretei, mânuită neîndemânatic pe tabla de sticlă a sălii de clasă din liceu, când umplea spaţiul cu formule care sfârşeau prin a declanşa furia profesorului Patterson.

Elaine aruncă o privire spre aparatul de fotografiat Polaroid aşezat pe noptieră, ales ca obiect-martor. Posibilităţile lui Allan de a recepţiona imaginile erau reduse, haotice, suferind prin acumularea de elemente reziduale şi nu se puteau juca de-a interpretările. Însă pronosticul ei era dramatic: în cele din urmă, din burta aparatului va ieşi bâzâind un stop-cadru alcătuit din obiecte asupra cărora se oprise privirea Dianei, un coşuleţ cu piersici sau cana de ceai cu inscripţia „Soţul meu a fost la Londra şi uitaţi ce mi-a adus." O natură moartă ascunzând în liniile ei ordinul de lichidare a celui de la Jao Jose umplându-i mintea. Urmări în tăcere câteva detalii din cameră, se uită spre masă imaginându-şi ce ar alege ea dacă ar trebui să transmită un asemenea ordin. Telecomanda, farfuria cu fursecuri şi carnetul de notiţe al lui Allan zăceau pe acelaşi plan al alegerii, oferindu-se într-o compoziţie întâmplătoare de obiecte uitate. Privirea furişată îi alunecă de-a lungul a două linii imaginare în prelungirea muchiilor telecomenzii şi a carnetului, momentul de intersecţie pierzându-se în pata de lumină a plafonieriei reflectată de sticla mesei. Privirea îi rămase captivă în văpaia rece, difuză, descoperind punctul de generare al unei mandale aşezată pe o măsuţă lăcuită din lemn închis la culoare, străpungându-i limitele şi spaţiile sacre. Apoi viziunea luă foc, hârtia pergamentoasă se transformă în cenuşă, păstrând până în ultima clipă cercurile mandalei, pentru a se risipi sub suflarea unei pale de vânt. Acolo, cineva deschisese uşa stârnind curentul. Intruziunea nu reuşi să-i tulbure meditaţia, mandala se desfăşura acum în mintea ei, se regăsi în interiorul acesteia asimilând simbolurile circulare: spirala cochiliei de melc, rotunjimea solară, sforţările şarpelui Ouroboros, condamnat la propria devorare, ochiul, cadranul circular al pendulei din casa bătrânilor ei

Desen de Walter Riess

din Montana. Timpul încremenise între acele moarte, sclipirea discretă a cifrelor romane izbucnind în focuri pâlpâitoare ca într-un ritual vechi, redeşteptat în noapte. Elaine traversa lent cercurile de protecţie ale mandalei, pătrunzând dincolo de bidimensionalitatea ei iniţială. Reveni la spirala dintâi, urmărindu-i evoluţia nesfârşită. Se desfăşura umplând spaţiul cu rotaţia amplă a unei întregi galaxii, văzută la început din planul ecuatorial, apoi, printr-o modificare a unghiului de ascensiune ajunse la o imagine generală, copleşind-o cu strălucirea milioanelor de stele. Depăşea tot ce văzuse vreodată pe firmamentul nopţii, în aerul clar şi netulburat de spuzeala luminoasă a marilor oraşe, tot ce-şi imaginase. Laptele Herei, răspândit pe cer într-un moment de furie al zeiţei adormite care se deşteptase pentru a-l smulge de la sân pe Hercules, fiul lui Zeus, se numea astăzi Calea Lactee. Elaine îi survola strălucirea într-o ascensiune lentă, întrebându-se, într-un moment de regăsire, dacă era într-adevăr Calea Lactee. Plonjă fără veste, părăsind gradul maxim al declinaţiei, în vâltoarea stelară, însoţită de gândul neaşteptat că distanţele cosmice erau mai reduse decât se credea. Între sistemul solar şi inima galaxiei nu erau 28.000 de ani lumină, ci 24.000, universul era cu 10% mai mic, şi totul începuse mult mai devreme. Elaine asimilă corecţiile fără să încerce să-şi pună în ordine propriile ei întrebări sau stupefacţii, dar simţea că nu era călătoria ei. Era ca şi cum ar fi deschis din greşeală uşa care nu trebuia nici măcar atinsă, fiind apoi atrasă într-o beznă fără nume. Era, mai degrabă, căderea lentă a Alisei prin tunelul spre Ţara Minunilor, când credea că se află într-o fântână fără fund, dar are timp să observe pe îndelete rafturi cu cărţi, cu provizii, instalate pe pereţii tunelului, înainte de a se servi cu un borcan cu dulceaţă de portocale. Lui Elaine i se îngăduie să admire gheizerul de stele din centrul galaxiei spre care se îndreaptă vertiginos fără să înregistreze nici cea mai vagă apariţie a efectului Hubble, contopirea în albastrul apropierii de focul stelar. Se simţea împinsă drept spre aglomerarea albă, înlănţuită de o voinţă străină. Piratul aerului, aşezat brusc lângă tine pe locul gol de la Executive Class, binevoieşte să-ţi ofere detaşat detalii şocante legate de teritoriile survolate într-un traseu ştiut doar de el, vădind o cunoaştere la care nu te-ai fi aşteptat să existe în dosul cagulei negre. „Ladies & Gents, până în centrul galaxiei nu sunt 28.000 de ani-lumină, cum greşit aţi fost informaţi de pliantul companiei aeriene". Însă Elaine nu se afla la bordul unui avion abătut din cursă de o mână de terorişti, mintea ei fusese cea deturnată, încălcând acum toate culoarele ştiinţei de foarte bun simţ, aprofundată în anii de studiu şi de-a lungul experienţei în grupul de la Pentagon. *Fiindcă ai descoperit calea, Elaine.* Răspunsul ţâşnise dintre gândurile ei, disecate fără anestezie, înaintea întrebării. După ce-şi îndopase victima cu evipan, Piratul aerului trecuse la un ton încărcat de promisiunea unor confesiuni reciproce. *Habar n-aveai de asta.*

Stelele se răriseră înaintea ei, făcând loc unui sistem solar roind în jurul unei pitice albe. Trei planete dădeau ocol astrului, captive în orbitele lor eliptice, până la momentul prăbuşirii lor în infernul gravitaţional făgăduit cu fiecare răsărit de soare. Strălucirea stelei se transformă într-un halo cuprinzând eşalonarea spectografică a elementelor chimice, urmată de o evaluare a masei şi densităţii, care o traversă ca un fulger. În imensa lui densitate, cu atomii supuşi unei presiuni incredibile, astrul reprezenta punctul final al evoluţiei unei stele, lipsită de reacţiile nucleare care s-o alimenteze. Îşi consuma ultimile rezerve energetice înainte de a se prăbuşi în ea însăşi. *Nu aşa este moartea, Elaine. Steaua asta cântă. Era singură, învinsă de propria ei poveste.* Câmpul vizual era închis în umbră. Se ciocnea de scoarţa cenuşie, arsă, a primei planete, un gigant de mărimea lui Jupiter. *Nu ştiţi să vă apropiaţi de foc, Elaine. Chiar şi în cele mai dense mituri, îl asociaţi doar cu distrugerea, jertfa, o purificare de suprafaţă. Nu în foc v-aţi călit primele arme? Tot el vă va distruge.* Părea o promisiune. Ieşi din conul de umbră. Un

contact vizual direct cu steaua, cu lumina ei albă, necruţătoare la o asemenea distanţă, i-ar fi ars retina înainte să apuce să priceapă ce văzuse. *Nu mai eşti cea de dinaintea călătoriei, Elaine. Mi-e teamă că ştii prea bine drumul spre acest loc, de fapt, spre orice loc. Însă, biletul de întoarcere trebuie să ţi-l câştigi singură.* Piratul aerului se decisese să nu-şi elibereze ostaticii decât punând condiţii suplimentare. Ai toată înţelepciunea lumii tale la dispoziţie. Îţi dau drumul dacă faci o afirmaţie care să fie adevărată şi să mă surprindă.

– N-ai să mă laşi să plec!

Paharul lui Allan atinse masa fără nici un zgomot. Aşezase un şerveţel ca măsură de precauţie şi ca să evite veşnicele cercuri umede descrise de paharele aburite de gheaţa topită.

Elaine ajunsese la capătul patului, privindu-l peste tăblia de sticlă a mesei. Elaine îşi coborî ochii spre lacul de lumină, acolo unde schimbase o călătorie cu alta, unde fusese *interceptată*, punctul care acum nu mai însemna nimic. Un loc liber, unde puteai muta coşul cu fructe oferit clienţilor de conducerea hotelului. Verdele închis al celor trei avocado plasate în vârful combinaţiei exotice îi transmise imediat căldura soarelui la care fuseseră expuse, apoi umezeala unui depozit sordid din Cuiaba unde aşteptaseră transportul spre Rio.

Trase spre ea carnetul de notiţe al lui Allan acoperind strălucirea sticlei. Îşi schimbă perspectiva şi regăsi lumina. Mută farfuria cu fursecuri. Se răsuci apucând perna, aruncând-o pe masă, apoi se ridică şi trase de cuvertură pentru a acoperi masa.

– Ce-ai făcut, Elaine? rosti el întinzând mâna spre ea. Se feri de atingerea lui şi plecă fără nici un cuvânt în baie, iar Allan rămase neclintit, lângă masă, gândindu-se la chipul împietrit care trecuse pe dinaintea privirilor sale. O auzi cum încuie uşa de la baie.

Elaine se aşează înaintea oglinzii desfăşurată ca un triptic pe trei panouri, sub lămpile încastrate în rama de sus. Imaginile din profil şi cea frontală alcătuiau o pictură modernă în maniera hiper-realismului anilor '70. „Elaine făcându-şi toaleta". Îşi zâmbi.

– Dacă admit afirmaţia ta cu o convingere nestrămutată, rosti ea, trebuie să te las să pleci fiindcă: a) este adevărată, nu te las să pleci, deci trebuie să-ţi dau drumul. b) dacă este falsă, sunt obligat să-ţi dau drumul fiindcă negarea ei reprezintă exact contrariul. Însă ea nu mă surprinde, deci n-ar trebui să te las să pleci. Pe de altă parte, dacă logic mă aşteptam la ea, faptul că ai enunţat-o, mă *surprinde*, deci trebuie să-ţi dau voie să pleci. Enunţul meu face parte dintr-un sistem de convingeri autoinduse, ca în efectul placebo, şi funcţionează doar dacă eşti convins că vei fi surprins de ceva ce nu te poate surprinde. Dar de unde ştiu eu că pot fi surprins de ceva care mă poate surprinde? Oare cred cu adevărat asta? Convingerea mea devine inconsistentă, deci, neavând cum să faci o afirmaţie neaşteptată, n-am cum să-ţi dau drumul. Elaine ascultă verdictul strecurat în umbra propriilor cuvinte şi repetă şoptit, „n-am cum să-ţi dau drumul". Îşi curbă buzele într-un surâs plin, sfidător. Îl putea, înfrunta. *Nu te băga, Allan*, făcu ea în gând. Parcă ar fi alungat o muscă. În cele din urmă, el va veni începând să ciocănească în uşa de la baie.

– Deschide. Ce naiba faci acolo?

– Trebuie să-mi dai drumul fiindcă am dreptate: n-ai să mă laşi să plec. Eşti atât de convins de asta încât nu poţi nega că este adevărat.

– Dar ţi-am explicat că nu mă poate surprinde, fiindcă mă aşteptam la aşa ceva.

– Sigur, dar sistemul tău de convingeri pare instabil. N-ai nici o dovadă că nu poţi crede că te-am luat pe neaşteptate, tocmai fiindcă, logic, asta ar fi urmat să spun. Dacă aşa stau lucrurile, elementul surpriză nu are, din start, cum să se afirme. Ar însemna că mi-ai cerut o imposibilitate. Iar un sistem devine stabil când crezi *întotdeauna* că trebuie să *crezi*. Deci, fiind convins că poţi fi luat prin surprindere, afirmaţia mea te-a luat prin surprindere. Evoluezi într-un sistem stabil, altfel nu mi-ai fi cerut să iau în calcul şi elementul surpriză. Aflat pe hol, Allan întoarse încet capul şi privi imaginile de pe ecranul televizorului. Apucă

telecomanda şi ridică nivelul sonorului. Peter Arnett, bronzat de soarele din Golf, transmitea de pe pista de aterizare a portavionului George Washington.

– Trebuie să mă laşi să plec, anunţă reporterul CNN. Pur şi simplu fiindcă eşti convins de justeţea afirmaţiei, se încadrează în *normalitate*. Dacă este adevărată, trebuie să te ţii de cuvânt ca să rămâi într-un sistem logic.

Îşi şterse cu mâneca transpiraţia de pe frunte.

– Chiar dacă sistemul este incomplet, tot trebuie să creditezi o parte din enunţuri. Iar dacă eşti stabil şi consistent în convingeri, admiţi ambele eventualităţi: plec deoarece nu-mi dai voie să plec. Dacă nu-mi permiţi asta, am dreptate şi plec oricum. Asta am avut de zis! accentuă Arnett, făcu un semn de salut spre camera de luat vederi şi sări de la marginea pistei în apele Golfului Persic.

Allan se întoarse din nou spre baie, ascultând murmurul înfundat al vocii ei.

– Păi, dacă admit afirmaţia şi consecinţa ei falsă, ar trebui să fiu total inept. Numai un logician inept identifică un enunţ greşit drept adevărat şi invers. Ca să te cred, dovedeşte-mi că sunt inept.

– Să fii inept ar însemna ca numai tu să crezi că este adevărat, în vreme ce orice alt logician ar fi de acord şi cu contrariul. Ori, şi eu cred că este adevărat, deci nu eşti inept. Nefiind inept, accepţi că am dreptate. De fapt, nu sunt singura.

Intrigat de rumoarea ritmată din stradă, Allan deschise larg geamul, înfiorându-se înaintea valului de aer umed al nopţii pătruns în cameră odată cu incantaţiile celor 5,5 milioane de locuitori din Rio care rosteau, în acelaşi timp, o singură frază: n-ai să mă laşi să plec, deci am dreptate, dacă am dreptate, trebuie să-mi dai drumul. Fiesta se transformase într-o dezbatere publică, păstrând ritmul sambei, dar cu text unic. Staţiile de amplificare, date la maximum, trimiteau în aer acelaşi nonsens adus de glasul Elainei, strecurându-se dincolo de uşa băii. Rămase o clipă nemişcat, atent. I se părea că întregul hotel vibra învăluit în aceeaşi semantică.

– *Vox populi, vox dei*, cită Elaine zâmbindu-şi. Dar dacă şi tu eşti ineptă, cum mai poţi stabili dacă eu sunt sau nu?

– Dacă eu sunt ineptă şi tu eşti la fel, înseamnă că manevrăm acelaşi gen de adevăruri şi aceleaşi falsuri. Facem parte din acelaşi sistem, i-o trânti ea.

– Uită-te la tine, Elaine. Gândim în oglindă, ce este pentru tine adevărat pentru mine poate fi fals şi invers.

Elaine întinse mâna şi apucă tubul de ruj din apropiere. Scrise: 2+2=4.

– La tine cum se vede?

– Asta înseamnă să avem aici o axiomă. Numai axiomele sunt inalterabile. Deci, dacă afirmaţia ta nu este o axiomă, rezultatul logic poate fi modificat. N-am să te las să pleci fiindcă ai dreptate.

Allan scotoci sub cuvertură, culese un avocado şi se apucă să-i decupeze coaja aşezând rondelele verzi peste curbura pernei.

– Şi apoi, reluă Elaine cu o expresie înseninată, dacă admiţi că acum te-am luat prin surprindere, asta înseamnă că te puteam uimi şi când am spus că nu ai să mă laşi să plec, apoi se chinui să şteargă cu prosopul proba de aritmetică elementară scrisă ca un grafitti între două lumi.

Dinspre piaţa Mal del Flor izbucni zvonul unor explozii. Mulţimea ajunsese captivă în propriul ei sistem de referinţă. Cei care doreau *să plece* n-o mai puteau face, prizonieri ai paradoxului, presiunii imense a mării de oameni, deturnată în primele acte de violenţă.

– Nu te mai pot ajuta cu nimic, rosti Allan, arătând cu un gest imprecis spre fereastră. Asta putea însemna Rio, sau miliardele de pământeni prinşi în cercul vicios al şaradei. Ce părere ai de maşini, ca arbitrii obiectivi? îi aruncă el lui Elaine prin uşa închisă, rostind cuvintele în acelaşi timp cu ea.

– Un computer nu-şi poate dovedi propria sa logică, deci este incapabil să ştie când afişează un enunţ adevărat sau nu. Şi nu face diferenţa dintre *posibil* adevărat şi *obligatoriu* adevărat. Şi ceea ce este valabil

aici, în această lume, nu este obligatoriu în altă parte. Ţi-am spus că nu ai să mă laşi să plec doar într-una din lumile accesibile, în care afirmaţia mea este reală, deci mă laşi să plec.

– Cum ştiu eu că aceasta este exact lumea în care logica ta se poate aplica fără restricţii?

– Fie propoziţia „Pământul se învârteşte în jurul Soarelui" ca enunţ de control. Este adevărată şi aici şi la câteva miliarde de ani-lumină de aici, decretă Elaine. Pitica albă ardea acum în mijlocul oglinzii, vegheată parcă de propriul ei sistem planetar. O expresie în termenii mecanicii cereşti. Introduse un factor de amplificare a mişcării. Vârful degetului ei atinse suprafaţa oglinzii, urmărind eliptica orbitei primei planete. O dovadă, zise.

– În lumea ta nu este valabilă decât din 1543, când Copernic a detronat teoria terracentristă: *Centrum terrae non esse centrum mundi, sed tantum gravitatis et orbis lunaris*, repetă Allan a doua afirmaţie a lui Copernic din *Commentariolus*. Însă, în 1600, ai fi ars pe rug alături de Bruno. În 1633, Galileo abjură în faţa Inchiziţiei, la Villa Medici din Roma. Pentru logica timpului, Soarele se învârtea din nou în jurul Pământului. Dovedeşte-mi că n-ai făcut afirmaţia în 1400, Elaine.

Îi răspunse proiectând o hartă stelară actualizată în timp real, precizând coordonatele piticii albe, aşa cum s-ar fi văzut de pe Pământ: Ascensiune dreaptă: 6 ore, 43 de minute, 1 secundă, declinaţie: -82,22 grade. Magnitudine: -1,34. Desfăşură în paralel coordonatele pentru 1400.

– Poziţia stelei în momentul enunţului meu. Un sistem de referinţă. Toate comparaţiile conduc la acceptarea propoziţiei de control, deci mă laşi să plec fiindcă afirmaţia este adevărată.

Allan zâmbi cu spatele sprijinit de uşă.

– Sigur că este adevărată. Deci, nu te las să pleci.

Elaine se încruntă neînduplecată.

– Dacă nu-mi dai drumul, te distrug, făcu Elaine.

– Nodul Gordian, vechea brutalitate. Mă aşteptam să încerci să-mi demonstrezi că enunţul meu e fals. Ea scutură din cap.

– Nu pot să fac acest demers fiindcă asta ar însemna să declar că n-am dreptate. Dacă aşa stau lucrurile, într-adevăr ai motive să nu-mi dai drumul. Într-o expresie formată din două propoziţii, p şi q, în care amândouă sunt adevărate, tabela de verificare certifică valabilitatea amândurora.

– Asta-i deja *tautologie*, Elaine, lucrurile stau mult mai simplu. Ai spus „Nu ai să mă laşi să plec", deci trebuie să te las fiindcă este adevărat, dar dacă este aşa, nu pot să te las să pleci fiindcă iarăşi este adevărat. Nu văd unde-i contradicţia. Am toate motivele să nu te las să pleci şi să nu-ţi dau voie să extinzi logic un sistem închis.

Elaine şterse hărţile stelare cu un gest de furie. Fusese un exces. Ştia prea bine că n-ar fi avut nevoie să atingă oglinda, nu erau trasate cu ruj.

– Un sistem poate fi închis logic dacă include toate tautologiile şi orice propoziţii p şi q în relaţia p este adevărată numai şi numai dacă q este, la rându-i, adevărată, fac parte din acelaşi sistem. Deci, în interiorul lui pot să mă extind cât vreau, răspunse.

– Convinge-mă că poate conţine toate tautologiile. Allan făcu o pauză şi se apropie de fereastră. O rafală de vânt făcu să tremure perdelele. Rio tăcuse. Oamenii încetaseră să mai gândească cu voce tare.

– Toate tautologiile pot fi probate, mai devreme sau mai târziu, de o maşină logică, zise Elaine.

– Aştept să începi s-o faci, răspunse răsucindu-se spre interiorul camerei. Întreaga reţea de calculatoare de pe Pământ îşi goli memoria de orice informaţii nesemnificative, încetând operaţiunile curente pentru a se integra într-un sistem unic. Eşalonarea datelor se derula cu repeziciune pe luciul oglinzii. Lumina se stinsese şi Elaine descoperi întreaga frumuseţe matematică înflorind acolo, în simbolurile albastre. Tocmai fiindcă existau.